

v^o 11

offen. 4 17.

- 1) Pfaffrad, C.
- 2) Carpizow, B.

N. VI. 49.

I. N. J. A.

INTRODUCTIONIS AD LOCOS

Theolog. B. Chemnitii,

DISPUTATIO XVI.

Ex quâ

DE

TERTIO GENERE COM-
MUNICATIONIS IDIOMATUM

Præside

JOHAN-BENEDICTO CARPZOVV SS. Theol.

Licentiato, Profels. Publico & ad D. Thomæ

Ecclesiastæ ;

Respondente

M. JUSTO Bisemwindel

Riga-Livono.

Die 14. Decembris, Anni 1648.

disputabitur.

LIPSIAE,

Typis HENNINGI COLERI

INTRODUCTIONS AD LOCOS

Theolog. B. Chemnitz

DISPUTATIO

Ex qua

D.E.

TERTIO GENERE COM.

MUNICIPALIONIS IDIOMATUM

Proph.

JOHAN-BENEDICTO CARPZOV SS. THEOL.

Licentiate, Profetae Publicae & ad D. Thomae

Beckhale

Responsarius

M. JUSTO STEINHOFF

Riga-Livonia

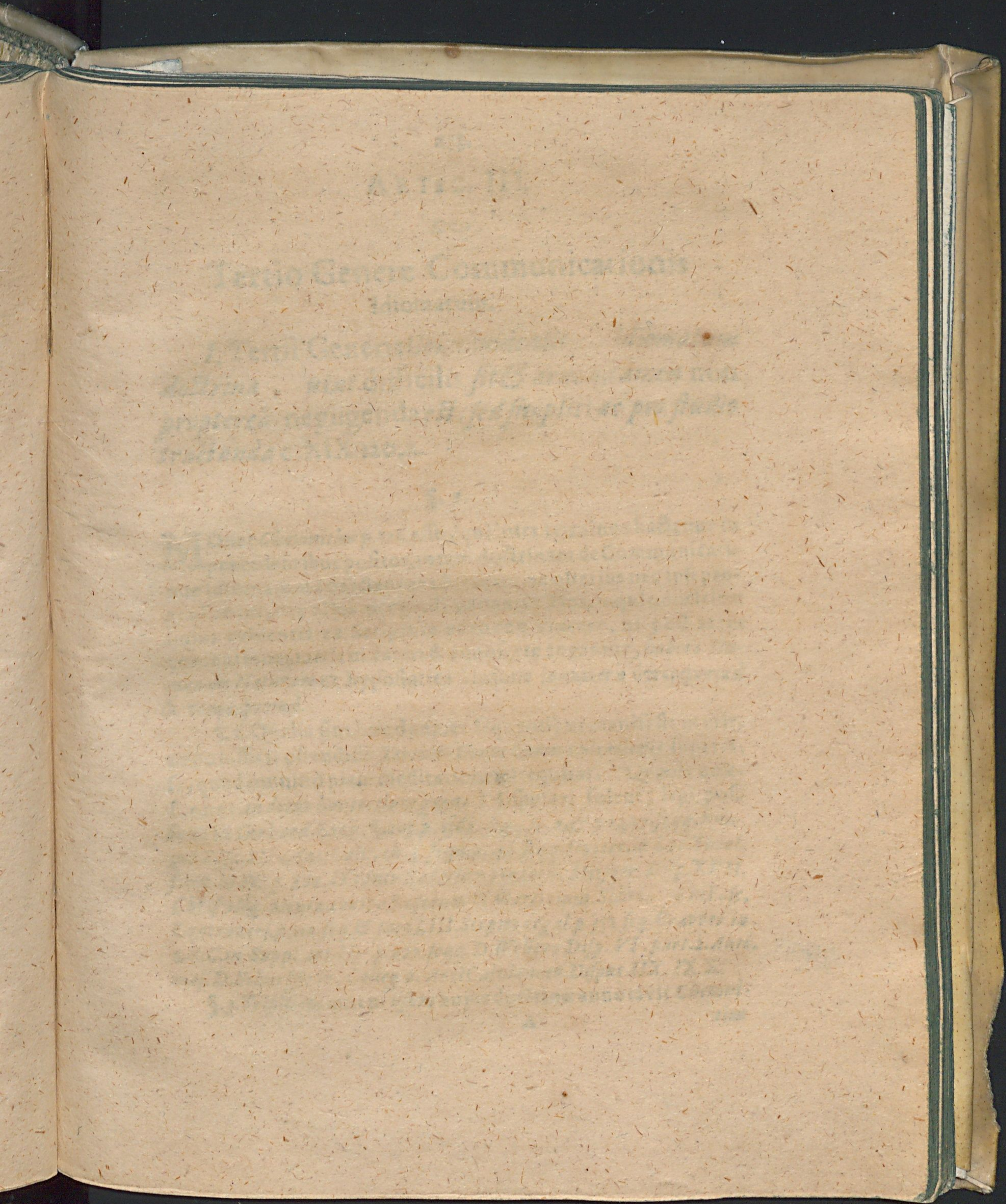
Die 14. Decembris, anni 1743.

assistentis.

LIPSIÆ

Typis Haaninger Organæ

ARTIC. III.

De

Tertio Genere Communicationis
Idiomatum.

I. Tertii Generis Communicationis Idiomatum
doctrina, utut difficilis sit & ardua, tamen non
propterea negligenda est, sed simplici ac pio studio
tractanda c. XIX. 120, a.

§. 1.

Monet Chemnitius p. 121. esse, qui intra terminos hactenus in
præcedentibus positos, totam doctrinam de Communicati-
one Idiomatum coarctent ac cõerceant, ac ulterius nec ipsi pro-
grediantur, nec alios progredi patiantur. Hos, inquit, doctrinæ
hujus evidentia ex Scriptura adeo convincere, ut post acres
contentiones tandem fateri & agnoscere cogantur, habere Hu-
manam Naturam ex hypostatica Unione *ἰννεμερα ὑπερφυσικῆ*
& *ὑποφυσικῆ*.

§. 2. Qualia sint hæc dona, ex sequentibus manifestum erit,
nunc sufficit ostendisse, Tertium Genus Communicationis superes-
se, quod omninò piam meditationem requirat. Quæ de quæ-
stione: *an detur hoc tertium genus?* disputari solent, legi pos-
sunt in Gerhard. Exeg. §. 205 p. 1368. seqq. §. 247 p. 1437. seqq. Run-
gio Disp. III. AntiCalv. lib. 3. seqq. p. 46. seqq. Hutter. in Loc. Theol.
f. 166. in FC. p. 800. & contr. Sadeelem per totū; Meisner. Disp. XVII.
Christolog. Mentz. contra Sadeelem & Martinium. Schrodero in Fase.
Controvers. p. 110 seq. & toto l. III. Sceptri regal. p. 352 seq. Gravver in
A. C. in Suppl. art. III. p. 220. seqq. D. Wellero Disp. VI. part. 2. Anti-
mas. D. Scharffio in. Colleg. 2. AntiCalvian. Disput. IIX. IX. X.

§. 3. Triplicem autem usum hujus doctrinæ annotavit Chemni-
tius

A

tius

sius. Unus est *Didascalicus*; multum enim hæc doctrina prodest ad veram & salutarem agnitionem Personæ & Officii Salvatoris nostri JESU CHRISTI: Alter est *Consolatorius*, dum suavissimæ inde Consolationes sumuntur. Tertius verò est *Elenchiticus*; Nec enim pauca controversiæ sunt, quæ absq; vera hujus doctrinæ cognitione rectè expe diri non possunt.

II. Uti verò Tertium Genus Communicationis Idiomatum à cæteris Communicationis gradibus primo scil. & secundo est distinctum; ita & ejus distinctionis ritè haberi debet ratio. c. XII. p. 79. b. c. XIX. p. 123. a.

§. 1. Perpetuus hic *Adversariorum dolus* est, quòd confundat *Primum & Tertium Genus Communicationis Idiomatum*, & ex duobus distinctis unum faciant, saltem ut speciosum glaucoma falsæ doctrinæ suæ simplicioribus objiciant, & non videri velint *Communicationem Idiomatum* negare, quod tamen reverà faciunt.

§. 2. Certum & manifestum est, scribit *Chemnitius pag. 123. a.* doctrinam hanc non esse integram & perfectam, si tantum de *physicis & essentialibus naturarum proprietatibus in Christo disputatur*, nec *νοινωvίας* doctrinam integram & perfectam esse, si tantum doceatur in primo gradu *Idiomata naturarum tribui seu communicari Persona*. Et in secundo Genere utramque in Christo Naturam agere cum communicatione alterius, quod ejusque proprium est. Sed præter hæc duo Genera etiam explicandum esse, quòd *Humana Natura in Christo præter manentes Essentiales suas proprietates ex hypostatica cum Deitate Unione innumera v̄ωεσφωvιv̄α* acceperit, & quænam illa sint, & quomodo natura assumpta communicata sint, hoc est, præter duos priores gradus, alium adhuc ponendum esse tertium gradum seu Genus eorum, quæ ex *hypostatica illa Unione oriuntur & consequuntur*.

§. 3. Tri-

§. 3. Triplicem autem differentiam horum Generorum annotavit Chemn. pag. 79. b. 123. a. & 143. a. & b. Prima est in subjectis. In Primo enim Genere loco subjecti stat Persona secundum illam naturam, cuius Essentialiter proprium est id quod enunciat: In secundo Genere, Persona secundum utramque naturam: In Tertio autem Genere subjectum est vel Persona secundum Humanam tantum Naturam, vel ipsa etiam Humana Natura in concreto. Deinde differunt predicatis. In primo genere enunciantur essentialia cuiusque naturae proprietates: In secundo Opera ad quae cuiusque naturae sive propriae & naturales sive appropriata, sive communicata actiones concurrunt: In Tertio verò non nisi τὰ ἰερωσφουικα, & quidem ut in tempore illa fuerunt communicata. Unde & Tertia sequitur differentia, quae est in Communicationis modo, qui non est reciprocus in Tertio Genere sicut in primo Genere. In primo enim Genere tam DEO, quae sunt hominis, quam homini, quae DEI sunt, tribuuntur: Non verò in Tertio Genere hoc fit, propterea quòd Divinae naturae ex hypostatica Unione nihil accesserit, nihilque illa inde habeat & acceperit ad perfectionem sui, sicut Humana Natura innumerabilia inde accepit & habet. Vid. Mentzer. in AntiMartin. pag. 199. Disp. XI. Tom. V. Marpurgg. Disp. th. 20. Gerhard. in Exeges. §. 272. p. 1457.

II. Hoc Tertium Genus varia sua nomina habet, sed notantissimum est istud, quo Communicatio Majestatis nuncupatur c. XII. pag. 82. a.

§. 1. Ipsum vocabulum Communicationis quosdam offendit, & metuerunt, ne vi vocis suae, istud confusionem, conversionem, abolitionem aut exaequationem includeret & adferret, sed Ecclesia vetus hoc nec vidit nec metuit, inquit Chemn. c. XII. p. 73. a. acc. XXIII. p. 162. a. ostendit, ipsam vocem tale quid non importare, cum inhabitatio Spiritus S. in credentibus vocetur κοινωνία 2. Cor XIII. 13. & credentes dicantur κοινωνοί Divinae naturae 2. Petr. 1. 4. neque tamen hinc de confusione, exaequatione, additione &c. aliquid praesumi possit ac debeat.

A 2

§. 2. Va;

§. 2. *Varia ista nomina & appellationes, quibus Antiquitas Orthodoxa Tertium Genus Communicationis Idiomatum explicare & illustrare voluit, recitat Chemnitius integro c. XXVI. p. 213. seqq. ac sub finem p. 216. b. sanctè protestatur se cum nemine de appellationibus esse litigaturum, additens quò quis aptioribus & commodioribus appellationibus ac doctrinam hanc explicandam & illustrandam utatur, eò majorem gratiam ei deberi. Vid. Gerhard. Exeges. §. 261. p. 1357. & in Isagog. p. 381.*

§. 3. Quia verò Eutyches ad suam confusionem nonnulla veterum vocabula pessimè pertraxit, benè monet Chemnit. p. 216. b. Delectum in hisce veterum vocabulis haberi debere, idque inter cætera p. 313. b. ostendit de vocabulo *Deificationis*, quò quidem olim in tota veteri Ecclesia, *Græca præsertim* usurpatum, & a Damasceno l. 3. c. 12. satis orthodoxè explicatum, fuerit, sed hodiè propter *Certamina Eutychis & deliria Schvventfeldii* de conversione & exæquatione naturarum nostro tempore exortâ, in commodius factum, ut ejus usus revocari hodiè non debeat. Caute etiam abstinet ipsemet ab *Effusionis* termino, qui à D. Brentio in sensu non physico sed metaphysico atq; in Orthodoxo usurpatus olim multum litigii fecit, de quo legi potest *Apolog. F. C. contra Bremensis c. I. p. 20. b. B. Hunnius l. I. Opp. f. 162. 163. Gerb. in Exeges. §. 274 p. 1401.*

§. 4. Frequens est, nec Chemnit. displicet vocabulū *Nyssenii* quò Tertium hoc Genus appellavit *μεταποίησις*: si modò ut p. 217. annotavit, addatur declaratio ista, quòd non transmutatio seu Conversio naturarum, sed *profectio in melius & evedtio* ad summam sublimitatem intelligatur. Multis Theologis vocabulum *Unctionis* placet, quòd Scripturæ convenientissimum. id esse videatur, Unde Dn. Schröder. in *Sceptro regali Christi* l. 3. c. 1. pag. 354. distingvit inter *Communicationem per quæ fit unctionem*, & *Communicationem per Exaltationem*. Approbant vocabulum Menzer. Tom. I. Giff Disp. 2 th. 20. & Fevverborn in *Fascis. III. Disp. V. th. 24 p. 239 seqq.*

§. 5. Chemnitius hoc Tertium Genus, appellat *Communicationem Majestatis* & ad alios eruditos, qui ante ipsum id fecerant,

257.
rant, cap. XII. p. 217. a. provocat. Quia inquit c. XXVII p. 217.
a. Veteres plerumque vocant κοινωνίαν, μετάδοσιν καὶ μετοχήν, quæ
vocabulo Communionis & Communicationis redduntur, & ea quæ
traditæ sunt Christo in tempore, in Genere vocant ἀξίαν, ἀξιώμα,
δόξαν, αὐχίματα, quæ Majestatis vocabulo redduntur, Inde aliquo-
ties Tertium hoc Genus appellavi Communicationem Majestatis. se-
cutus alios, & quia hæc appellatio Antiquitatis, etiam Scripturæ vo-
cabulis proximè accedit.

IV. Ad huius Tertii Generis dexteram in-
telligentiam tria observari debent: 1. Subjectum
cui Communicatio facta est. 2. Objectum, quod
Communicatum fuit & 3. Ipse Communicationis
modus. Chemnitius c. XXV. p. 18. b.

V. Subjectum cui facta est Communicatio,
non est Divina Natura, sed assumpta humana
natura secundum Personalem Unionem consi-
derata c. XI. p. 121. b. c. XXI. p. 132. b. c. XXII. p. 143.
seqq. c. XXIII. p. 163.

§ 1. In varia diverticula se convertunt, qui Christo secun-
dum Carnem Majestatem Divinam adimunt & detrahunt, & mi-
serè subjectum pervertunt. Communiter nominant Personam
in Concreto, cui Majestas tribuatur secundum Divinam natu-
ram sicut in primo Genere Filius Hominis dicitur fuisse ante in-
carnationem. Sed Theorem 2. fuit ostensum, quantum discri-
minis in intergenera hæc sit. Etsi enim Christo secundum Divi-
nam naturam quoque ista prædicata competant, quæ enuncian-
tur in hoc Tertio Genere: tamen quia non propter Unionem Per-
sonalem tribuuntur, sed essentialiter; ideò iste modus prædican-
di huc non pertinet sed iste tantum, quo per & propter Unio-
nem Personalem prædicantur divina de Christo.

§ 2. Quæcumq; ergò in Tertio Genere prædicatur, nõ nisi Humane

tionale, sicuti in primo Genere Communicationis particula hæc accipitur; sed monstratur saltem *Natura* tanquam *Objectum*, cui prædicatum propter Unionem personalem tribuitur. De dicto hoc videatur Chemn. in Harm. c. 46. p. 189. & Gerhard. in Exeg. §. 205. p. 1368. seqq. (3.) à Consensu Ecclesiæ. Tota Orthodoxa Antiquitas uno ore ac consentienti Confessione donationem illam non Divina, sed Humana Natura factam intellexit scribit Chemn. c. XXII. p. 143. b. & repetit statim p. 144. a. ac testimonia ipsa magno numero adducit c. XIX. p. 122. a. & b. & XXI p. 130. b. 131 a. 132. b. Nimirum hæc perpetua Orthodoxæ antiquitatis regula est ac fuit: Quæcunque scriptura dicit in tempore data esse Christo ita ut eum perficiant, illa de Christo intelligenda sunt non secundum Divinam Naturam, sed secundum assumptam humanitatem. Cujus fundamenta allegant Mentzerus contra Sadeel. p. 347. Gerhard. in Exeg. §. 205. 206. 207. p. 1364. seqq. Schröder in sceptro Regali l. 1. c. 6. p. 69. seqq.

§. 4. Diligenter autem hic observari debet, Naturam Humanam, quando & quoties in hoc tertio Genere nominatur, non considerari in se & quatenus proprietatibus suis essentialibus constat, ac Naturæ nostræ est ὁμοῦσι, sed quatenus hæc eadem vera, integra, suisque essentialibus constans proprietatibus, unita est τῷ λόγῳ, in λόγῳ subsistit, ac cum λόγῳ unum ὑφιστάμενον constituit, ut etiam hic πρὸς διόρισμὸς, si nō adjiciatur expressè, semper tamen subintelligi debeat, id quod toties inculeat Chemn. quoties ad Unionem Personalem provocat. Non in abstracto (sc. Naturæ) illa accipit & habet inquit c. XXVI p. 212 b. hoc est, si consideretur vel seorsim quasi extra Unionem, vel si in ipsa Unionem ex se & per se, in se aut secundum se consideretur, sed per Oeconomiam hypostaticæ Unionis: Quod ideò addo, ne æqui vocatione Vocabuli Abstracti doctrina turbetur. Repetunt hoc ex Chemnitio Mentzer in scriptis suis passim Disput. X. Tom. V. Marpurg. Th. 22. p. 90. contra Sadeel. de Communic. Idiomatum p. 339. Gerhard. Exeg. §. 201. p. 1358. Apologia Form. Concord. c. 2. f. 36. etiam probè hoc explicavit: Vocabula abstractiva, inquit, quæ propriè ad Humanam Naturam Christi in Unionem Personalem consideratam referuntur, ne qua-

quaquam de separata Humanitate extra Unionem Personalem, verum in ipsa Unionem Personalem intelligimus. Quod si quis etiam ad separatam Humanitatem, in & per se extra Unionem Personalem esse referre vellet, hujus interpretationem merito rejicimus & damnamus. Et in hoc sensu Lutherus etiam in s. LIII. Esaiæ citatur à Chemnitio p. 157. b. hanc rem exposuit.

§. 5. Hinc merito si non pro equipollentibus, tamen pro Consecrariis in Tertio Genere Communicationis Idiomatum, habentur; Christus secundum Humanam Naturam & Caro Christi secundum Unionem Personalem spectata. Nam à Concreto personæ limitatos, secundum humanam naturam dicto ad abstractum personæ seu ipsam humanam naturam rectè hinc valet argumentatio. Verum est, Humana Natura & Christus Homo seu secundum Humanam Naturam videntur differre modo significandi, ut Concretum & Abstractum, & non pauci Theologi sunt, qui Tertii Generis propositiones in Concretivas & Abstractivas distinguunt, uti præ cæteris facit Dn. Schroderus in Scept. Regali I. I. c. 5. p. 46 sed tamen re significat à ac sensu non differunt; quia & illa ipsa subjecta, Caro Christi, Humana Natura, Concretivum sensum habent, sicuti in Refutatione Orthodoxi Consens. c. VI f. 221. id Domini Würtembergici Theologi ostenderunt, & utrobique Persona Christi secundum Carnem intelligitur quod perpetuò etiam observavit Chemnitius. Inter eà non confundimus nomina Persona & Natura, cujus Criminis Neostadienses Formulam Concordiæ postulant, sed duces & autorem Christum ac Spiritum S. cum Orthodoxa antiquitate in phrasibus hisce sequimur, uti Apologia Form. Conc. c. 2. p. 36. 37. istud exposuit. Vid. Gerhard. Exeg. §. 273. pag. 1458. seqq.

VI. Id quod Communicatum est Humanæ Naturæ, est vel creatum & finitum vel increatum & infinitum c. XIX. p. 124. b.

§. 1. Nimirum Humana Natura in ipsa Unionem non tantum essentialia & physica sue habet ac retinet Idiomata, sed præter, ultra & supra illa accepit & habet ex hypostatica Unionem, cinnue

numera ὑπερφυσικά & παραφυσικά spiritualia, caelestia & Divina Dona, non tantum, quæ Divinae Naturæ Effecta sunt, & Formaliter, subjectivè ac habitualiter inhaerent, sed etiam quæ ipsissima Idiomatica sunt Divinae Naturæ, ut Chemn. c. XXI. p. 129. id explicat & 130. a.

§. 2. Hinc sequitur vocari id, quod Carni Christi Communicatum est, DIVINUM, non tantum effectivè, quia à DEO tanquam autore effectum est, sicut dona finita & Creatata ita dicuntur Divina; sed etiam formaliter, quia DEI per naturam propriam, & per quod Deus ipse est, qualiter Divina sunt dona, increata & infinita.

§. 3. Non igitur dona confundi debent, quæ gradibus differunt à donis sanctorum aliorum, & quæ toto Genere differunt: Christus, inquit Chemn. c. XXI pag. 133. a. secundum humanam suam Naturam, quatenus illa Personaliter unita est λόγῳ, differt à reliquis sanctis, non tantum ratione donorum, comparatè, superans reliquos numero & gradibus donorum; verum etiam ratione Unionis, toto Genere in sanctis differt. In nulla enim alia natura Divina gloria unigeniti ita lucet, per nullam aliam ita se exerit, sicut in assumpta humana natura.

VII. Finitum & Creatum, sunt qualitates seu habitus isti, quos in Humanam Christi naturam ultra phisicas ejus vires, facultates & conditiones Divina Natura divinâ suâ ἐνεργείᾳ contulit & effudit. c. XX. p. 124. b. seqq.

§. 1. Non vult Chemn. p. 127. a. ut vetus illa Disputatio contra dona habitualia, in Ecclesiam revocetur, sed ad minuendas Controversias & distingvenda illa, quæ ab aliis confunduntur, utile esse judicat, si concedantur habitualia & Finita dona in Christo, ex Unionem hyposteticâ effecta seu creata.

§. 2. Hæc dona & qualitates (i.) toto genere ab ipsis essentialibus Divinae Naturæ idiomaticis differunt, & sunt effecta Divinae

B

Na-

Natura, quæ ita in Carne operata est, ut formaliter, subjectivè ac habitualiter illis inhæreant. (2.) *copiâ & mensurâ & etiam perfectione* omnia dona, sanctis à D E O inhabitatis concessa, superant, pag. 124. a. & b. (3.) ac non in corpore tantùm, sed etiam in anima hærent pag. 135. a. (4.) ita ut non statim absoluta & perfecta fuerint, sed magis magisque creverint, salva tamen (5.) *humiliationis, infirmitatum susceptarum & Exinanitionis* ratione 1126. a.

§. 3. Quòd hæc dona in Carnem Christi fuerint collata, probatur (1.) ex *Scriptura*, quæ distinctis textibus hoc asserit. Præcipuus est *Luc. II. 40. & 52.* Etsi enim non nescius fuerit *Chemnitius*, textum hunc à plurimis *Patribus* de *usurpatione* infinitorum donorum magis magisque per ætatis incrementum sese exerende, exponi, uti prolixè *cap. XV. Harmonia* meminit, & *Formula Concord. in Epitome* p. 591. eundem sensum recipit: benè tamen distinguit phrasas in textu v. 40. & 51. & utut *l. all. p. 267.* in *Harmonia Evangel.* quoad præteritum concedat, de ista Phrasè, quæ J E S U S dicitur *ωλμρδμεν & σοφίας*, quod *ωλμρμα* istud dicatur se magis magisque exeruisse; tamen quoad alterum versum p. 125. a. & 282. assentitur explicationi *Ambrosii* *T. 2. l. de Sacramento Incarnationis* c. 7. f. 106. & aliorum qui de donis finitis Carnis Christi augmentum capientibus, & successivè eam magis magisque replentibus, textum interpretantur propter illam ipsam rationem, quam *Ambrosius* allegat; quia sapientia jungatur *κλμια* & utrumque eodem verbo *proficere* regatus ac *eceram* Deo & hominibus augmentum istud dicatur factum esse. Addit ibid. de *Samuele* eodem modo scripturam loqui. *Sam. II. 26.* Factum hinc est, ut à multis *Theologis* utraque explicatio cõjuncta fuerit. Vid. *Mentzer. contra Sadeel. p. 33. Anti-Martin. p. 33. Winckelmann. Disp. VII. th. 30. T. III. Marburg. Hütter. contra Sadeel 143 ad 153. Meißner. in Schol. Acad. Disp. 2. th. 210. p. 140. Gerhard. in Exeg. §. 179 p. 1468.* Deinde allegat ead. pag. *Chemnitium* textum *Esa. XI. 2.* Et non putandum est, *Chemnitium* eversum hinc eorum interpretationem, qui ad infinitorum donorum communicationem accommodarunt Propheticum textum, & plus

plus tribuere *Lombardo*, quàm *Formula Concordie* pag 754. quæ etiam cum dictis interpretibus facit; Sed aliquantum saltem ampliare vult eam & ostendere, ad omnium *Divinorum donorum*, sive finita illa sint sive infinita, *Communicationem*, à Propheta intendi digitum, tum quia *Humana Natura* etiam formaliter, subjectivè & inhærivè vacua illis donis, quæ *Elaias* enumerat, dici non possit, tum, quòd inhærentium habituum vestigia etiam in textu appareant. Et cum hac *ampliatione* ac dilatatione, *minimè* verò *exclusionem*, intelligenda etiam cætera sunt testimonia, quæ p. 125. b. allegat ex *Psal. XLV. 8. Esa LXI. 1, 1. Job. III. 24.* Tot verbis hoc testatur ibidem, dum addit, dicta hæc ad dona ista in *Christo* eorumq; perfectionem rectè accommodari, sed tamen ad summam illam celsitudinem in ipsis dictis propositam ita non penetrari.

§. 4. (2.) à *Minori ad majus* etiam hoc probatur. Si enim *Divinitas in sanctis*, argumentatur *Chemnitius* p. 124. a. per gratiam inhabitans tanquam lumen verum, virtutum sacrarum radios spargit & diffundit in sanctos, & tanquam vivus fons bonorum suorum rivos influit & effundit in credentes, multò plenius & perfectius illa in *Carne* fieri statuendum est, in quâ inhabitat tota plenitudo *Divinitatis* corporaliter. Sicut & (3.) ex *Consensu Patrum* p. 128. citatorum, id probatur.

§. 5, Non autem sine omni causa & absoluta quadam ratione *Humana Natura* in *Christo* his infinitis donis exornata fuit à λόγῳ, sed ut eam tanquam *Organum* sibi conveniens, ad operationes per eam efficiendas adaptaret. p. 127. seqq.

IIX. Infinitum & Increatum sunt ipsa Idiomatica seu attributa Divinae Naturæ in Christo, quæ assumptæ naturæ ratione Unionis communicata sunt
c. XIX. p. 124. b. c. XXI. p. 130. 133.

§. 1. *Scholastici Doctores* omnia assumptæ humanæ naturæ in *Christo* ex *Unione Personali* data, ad sola creata dona & habitus assumptæ, ut non nisi mediantibus illis, per assumptam humanam

nam Naturam Filius DEI operari dicatur, quæ operatur pag. 133. & 134, sed infusa illa, creata, finita, spiritualia cœlestia & Divina dona nullo modo assequuntur aut expriment excellentiam, præminentiam & majestatem omnium eorum, quæ scriptura tradit, & ex scriptura *Vetus Ecclesia* probat, Christo secundum humanam naturam in tempore ex hypostatica cum Divinitate Unione, data seu donata esse p. 130.

§. 2. Nam scriptura expressè tradit & attestatur, Christo secundum Carnem seu Carni Christi assumptæ, communicata etiam esse ipsissima attributa & idiomatica Divina. Nominat enim primò in genere *Gloriam & Majestatem infinitam* Johan. XVII. 5. vid. Gerhard. in Exeg. de Natur & attrib. divinis §. 304. pag. 909. imprimis c. CLXXX. Harmon. Cont. part. 3. pag. 1421. seqq. De inde in specie Idiomatica & attributa designat (1.) omnem potestatem in Cœlo & in terra Matth. XXII. 18. quæ excepto solo DEO omnia sibi subjecta habeat Christus secundum Carnem Eph. I. 20. 21. 22. Ebr. II. 9. Ur & omnibus potenter dominetur I. Cor. XV. 24. 27. Vid. Gerhard. Exeg §. 214 p. 1385. (2.) vim vivificandi Job. V. 26. cap. VI 55. Vid. Gerhard. Exeg §. 216. pag. 1389. (3.) potestatem judicium faciendi Job V. 26. Vid. Gerhard. Exeg §. 217 pag. 1391. (4.) mandationem à peccatis Esa. XLIII. 25. 1 Job. I 7. Ebr IX. 3. 14. Rom. V. 9 Vid. Gerhard. §. 234. p. 1420. Hæc Chemnitius pag. 130. 131.

§. 3. *Vetus Ecclesia* etiam non aliter ex scriptura & sensit & sentire potuit; Athanasius, Origenes, Cyrillus, Leo, Basilus, Theophylactus pag. 130. 131. 132. Ut verè concludat Chemnitius. pag. 132. b. ex allegatis testimoniis theorema nostrum ita manifestum esse, ut non negare ea possit, nisi in quo Deus hujus seculi excæcaverit mentem.

§. 4. Ut verò quæ de Idiomaticis hisce Communicatis ita dicuntur, rectè intelligi possint, noterur, Idiomatica hæc non considerari hinc absolutè, prout toti Trinitati SS. communia sunt, sed relatè prout in secunda Persona Trinitatis Filio Dei sunt, & ita ad eam limitantur ac determinantur, v. g. Omnipotentiam, Omniscientiam &c. Filii DEI, Ut ut enim una eademque
nume-

numero sint idiomata, quæ Pater habet & quæ Filio ab æterno per Generationem communicata sunt, tamen semper hîc cum Charactere personæ sumi debent Chemnitius cap. XXIII. pag. 159. b.

IX. Modus Communicationis Idiomatum assumptæ Carni in Christo factæ, etsi in se ineffabilis & imperscrutabilis est, nihilominus pio studio, quantum quidem de eo ex scriptura constat, cognoscendum est.

§. 1. Uti ipsius Unionis hypostaticæ modus longè excedit mentis nostræ aleam, ita non minus internus & specialis Communicationis hujus inde fluentis modus nobis absconditus est. Apostolus id disertè appellat ὁμολογούμενος extra omnem controversiam aut omnium piorum Confessione magnum mysterium 1. Tim. III. 16. ac dicit, Exaltationem Humanæ naturæ esse supra omne nomen Ephes. 1. 21. Ut verè dixerit Cyrillus lib. IV. in Joh. c. 24. Quando vivificam Christus Carnem suam appellat, non ita illi, ut sibi sive proprio spiritui, vim vivificandi attribuit. Nam propter seipsum Spiritus vivificat, ad cuius virtutem Caro per conjunctionem conscendit, Quomodo autem id fiat, nec mente intelligere nec lingvâ dicere possumus, sed silentiô ac firmâ fide suscipimus. Chemnitius cap. XXIII. pag. 148. a & b.

§. 2. Nihilominus tamen gratâ ac devotâ mente etiam acceptari debet, id quod in scriptura nobis de modo hoc revelatum est. Res tota, inquit Chemnit. c. XXI, pag. 133. a. & in scriptura & in Veteris Ecclesiæ confessionibus plana, nisi quod humana ratio ea, quæ non capit, non admitat. Et pag. 134. a. Ad legem & ad testimonium, ac postea ad Veteris Orthodoxæ Ecclesiæ Confessiones Doctrinam de summo hoc gradu κοινωίαν ex Phylosophico Scholasticorum luto revocemus c. XXI. pag. 135. dicit, hanc esse analogiam fidei, ad quam jussu Apostoli Rom. XII. 6. omnis doctrina in Ecclesiâ referri & exigi debeat, ut scilicet fundamentis seu pri-

in *scripturis fidei capitibus*, quæ expressa, evidentiâ, certa & firma in scriptura testimonia habent, omnis doctrina consentanea sit, nec cum primariis illis fundamentis pugnet.

X. Ut expeditius duce scriptura, aliquid de modo hujus Communicationis dici & cognosci possit, opera pretium est, præcognoscere aliquot distinctiones, quarum vestigia, ipsa scriptura monstrat.

§. 1. Chemnitius passim potiores inculcat, ex quo etiam sine magno labore istas colligimus. Qui autem plura de illis & plures etiam desiderat, inveniet illas explicatas & vindicatas apud Mentzer. contra Sadeel. de Communic. Idiom. p. à 171. ad 247.

§. 2. Ac quidem primò distinguitur inter id quod *humane nature* πρώτως & καθ' ἐαυτὴν competit, & quod ei competit δὲ ὑπέρωτος καὶ κατ' ἄλλο. Hanc distinctionem Chemnitius c. XIV. p. 89. 6. & cap. XXII. p. 136. a. insinuat. Sunt quidam, etiam inter puros Theologos, quos adeò offēdit hæc distinctio, ut nolint admittere ejus usum in tertio Genere Communicationis Idiomaticum, partim ideò quia in una natura non sit ἄλλο καὶ ἄλλο: partim quia confundantur Genera primum & tertium. Ostenderunt autem alii τὸ ἄλλο in hac distinctione non significare *aliam Naturam* sicut in primo genere accipitur, sed tantum *unius nature* aliam conditionem & respectum, ac notari unam eandemq; Naturam Humanam quatenus illa in λόγῳ subsistentiam Divinam habet, & in eo diversa est ab illo respectu, quo ex proprietatibus suis naturalibus consideratur, Et si hoc observatur, nulla hinc confusio Generum metuenda est. Ut enim Chemnitius in priore loco allegato observavit & benè monuit, in primo τὸ ἄλλο significat *Naturam*, cujus proprietates naturalis est prædicatum seu id quod enunciatur: In tertio verò Genere significari τὸ ἄλλο *alium respectum*, secundum quem de Natura Humana, quæ alioquin etiam in se & ex proprietatibus suis naturalibus spectari potest, prædicatur ἄνθρωπον Divinum, vel ut loquitur Chemnitius, causam determinat, propter quam de Humana Natura hoc enun-

nunciatur. Et hæc distinctio non ficta est aut nova, sed ex *Damasceno ac Cyrillo* desumpta, ac nihil aliud dicit, quàm Humanam Naturam in Christo non per se & ex proprietate naturæ suæ, sed aliunde & ex alia causa esse Omnipotentem, Omnisciam, Vivificam, videlicet ob Unionem Personalem, ideoque *secundario* id est positâ illâ tantum causâ, ut si extra vel citra ipsam, Natura Humana in se consideretur, non sit Omnipotens, Omniscia, Vivifica: E diverso Divinæ Naturæ tribui hæc *per se & ex proprietate naturali & primò*, hoc est, ob nullam aliam intermediam Causam, quàm quia illius Naturæ propria sunt, & ad illius Naturæ constitutionem necessariò requirantur, sicut *Martini* *bachus Disp. de Pers. Christi Th. 50.* id ostendit, & fusè *contra Sadeelem* disputat *Menzer. contra Sadeel p. 175. seqq. Dn. Affelmannus in Disp. de Commun. Idiomat. Th. 70. notat, differre 1. ἄλλο καὶ ἄλλο 2. καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο. 3. καὶ αὐτὸ καὶ καὶ ἄλλο. Primum pertinere ad Unionem Personalem, Secundum ad primi generis; Tertium ad tertii Generis Communicationem.*

§. 3. Deinde diligenti studio etiam τὸ εἶναι & τὸ ἔχειν discerni debet, uti *C. XXIII. p. 151. 6. Chemnitius* tradit. Uti enim toto cælo differunt, esse ipsam plenitudinem Divinitatis, & possidere inhabitantem Divinitatis plenitudinem: sic etiam differunt τὸ εἶναι, & εἶναι esse Omnipotentem, & habere vel possidere Omnipotentiam DEI, seu ob inhabitantem plenitudinem possidere Divina ἀρχιμάχια. Divina Natura τὸ λόγος, inquit *Chemnitius*, τὸ εἶναι est Vivifica, Omnipotens, Omniscia &c. imò est vita ipsa & Omnipotentia: Humana verò natura nequaquam essentialiter seu per essentiam in se ipsa & per se ipsam, τὸ εἶναι est vivifica aut Omnipotens, sed τὸ ἔχειν, qui personaliter Unitam sibi habet Divinam Majestatem ac potentiam τὸ λόγος *Vid. Mentzer. contr. Sadeel p. 185. seqq.*

§. 4. Terriò, quando de Humana Natura dicitur, quòd τὸ ἔχειν illa sit Vivifica, Omnipotens &c. probè observandum est τὸ ἔχειν hoc loco non significare ἕξιν φυσικὴν habitum quendam naturalem, & quo quis habere aliquid dicitur intrinsecè, subjective & formaliter, sed ad Unionem hypostaticam respicit & dispensati-

sationem ejus; ubi Humana Natura habet *attributa Divina* τῆς ἐνώσεως οἰκονομία dispensatione Unionis. Nimirum non uno modo de Natura Humana prædicantur *Creata & Infinita ἀρχήματα*. Ista enim insunt in Humanitate *formaliter & subjectivè* ita ut etiam eam informet: *Hac verò Humana Natura non habet formaliter*, hoc est in se & suâ naturâ formaliter inhaerentia, sed *dispensativè & propter Unionem Personalem*, sicut Chemnitius c. XX. p. 124. a. c. XXI. p. 129. a. c. XXII. p. 136. b. c. XXIII. p. 150. b. id explicat, ut neminem offendere debeat, si legerit, *Chemnitium* alibi sæpe phrasin hanc usurpare: *Humana Natura Christi habet in se ἀρχήματα Divina*. Non enim *inherentiam* intelligit, ac si *subjectivè* in sese ista haberet, sed *dispensationem tantum*, & quòd *communicativè* habeat ista, prout est habitaculum totius plenitudinis ἰδὲ λόγος.

§. 5. *Quartò* notari debet, nomine *Communicatorum* propriè venire ea quæ in momento seu ipso Unionis actu communicata fuerunt. Hinc quæ ab aliis *Orthodoxis Theologis* Communicatio πρὸς τὴν χεῖρην dicitur ad differentiam alterius, quæ πρὸς τὴν κτῆσιν est, rectius *Exaltatio* seu *Glorificatio* dicitur, quàm *Communicatio*. *Donorum quidem* (finitorum) *acceptio* seu *augmentum fieri potuit*, inquit Chemnitius c. XXI. p. 133. in *Glorificatione*: *Divina verò Natura λόγος cum tota sua plenitudine se univit & communicavit assumpta nature ab ipso initio hypostaticæ Unionis*. *Neg,* enim in *glorificatione vel major, vel arctior, vel perfectior facta est naturarum Unio*, sed quia tempore *Exinanitionis, non semper gloriâ Unigeniti totâ plenitudine se exeruit per assumptam Carnem, ideò deposita Exinanitione, dicitur Christus secundum Humanam Naturam exaltatus, & in gloriam suam ingressus*. c. XXII. p. 145 explicat dicta *Veterum* quorundam, in quibus dationem in tempore de *glorificatione* acceperunt.

§. 6. *Tò ab æterno habere & in tempore accipere*, etiam *Sextò* probè ab invicem secerni debent in *Persona Christi*. Quod enim *Persona hæc ut Deus ab æterno habuit, id in tempore ut homo accepit*. Hoc pluribus ex *Athanasio & aliis Patribus* declarat & ostendit Chemnitius c. XXI. p. 130. b. seqq.

§. 7.

§. 7. *Septimò circa Attributa Divina* etiam aliquid prænotare expedit. Ipsa *Attributa Divina* (1.) considerari debent vel *absolutè* & ab *intra*: vel *relatè* & *ad extra*. *Priori modo*, uti ipsissima *DEI* essentia sunt, & unum ac idem cum illa: ita etiam ab essentia non sunt distincta. *Posteriori verò modo* inter essentiã & attributa aliquod discrimen est. Nimirum, individua illa Divinitatis Essentia, in Creaturis non eadem in omnibus, sed in aliis alia efficit; quædam Justitiã suã, quædam bonitate, quædam potentiã suã &c. Ideò sit ut *in eâ relatione & consideratione*, etiã aliqua *quasi distinctio* admittatur inter essentiam & attributa; quæ commodiùs propterea *attributa appellantur, quàm Idiomatica*. (2.) In hac *relatione* aut *consideratione*, *Attributa Divina* aliquam distinctionem *etiam inter sese*, admittunt. *Quædam* enim sunt, quibus *Divina Essentia* quasi *extra se*, ἐν ἑαυτῷ quadam ad Creaturas egreditur, vel quibus ex operatione quadam & ab effectibus in Creaturis, cognoscendã se præbet; atque inde actu secundo intelligi, describi & distingui possunt, ut *Justitia, Bonitas, Potentia, Sapientia, Vita &c.* *Quædam verò intra ipsam essentiam* quasi manent, nec peculiaribus ἐν ἑαυτῷ actionibus, operationibus ac effectibus in Creaturis ab extra se cognoscenda præbent, ut æternitas, infinitas, immensitas &c. *Priora* dicuntur à nonnullis Orthodoxis *Communicabilia*: *Posteriora* verò *Incommunicabilia*. Quod tamen non ita *absolutè* ac *simpliciter* accipi debet, ac si negarent illi omnia attributa communicata esse Carni Christi, sed *tantum secundum quid* hoc intelligi volunt, *de modo* communicationis, quòd scil. *Communicabilia* sint, quæ *Communicantur* (1.) quoad *usurpationē* & *operationē*, & (2.) quoad *immediatam denominationē*: *Incommunicabilia* verò quæ tantum quoad *possessionem* & *inhabitationem*. *Æternitas* enim, *Infinitas* & *Immensitas Deitatis* λόγος, quia ad totam plenitudinem Deitatis pertinent, personaliter inhabitant assumptam Christi naturam, sed non peculiare pro se ἐν ἑαυτῷ in assumpta natura & per eam proferunt & exerunt. *Reliqua* verò *Deitatis* λόγος *attributa*, ita personaliter habitant in assumpta natura, ut ἐν ἑαυτῷ suas in illã & per illam exerant, quibus in-

C

divi-

dividuo nexu coherent priora attributa. Hinc *Caro Christi* non quidem dicitur *aterna, immensa*, sed tamen dicitur habere *Omnipotentiam aeternam, Omniscientiam aeternam*. Latè hæc explicat *Chemnit. c. XXIII. p. 160. b. 161. a. & b.* Conferantur quæ in *Loco de DEO c. II. Theor. 5. p. 64 seqq.*, à nobis sunt exposita & insuper addantur, quæ *Dn. D. Jacob Martini in Diss. III. pag. 37. seqq. contra Becani Theologiam Scholasticam disputat.*

XI. Circa ipsius autem modi determinationem, & negativè & positivè consideratio debet institui, ut dicatur & quid non sit, & qualis sit.

§ 1. Nimirum in mylteriis fidei nostræ rectius definire possumus, *quid non sint*, & quomodo ista sese non habeant, quàm ut exactius dicamus *quid sint*, & quomodo cum illis sit comparatum, quæ à *scholasticis Vianegationis* appellari solet.

§ 2. Optimè monet *Chemnitius cap. XXIII. pag. 149. a.* *Cum certum sit, factam esse talem donationem seu Communicationem assumptæ Naturæ Humanæ, si non possemus exponere aut intelligere, qualis sit hæc Communicatio, aut quomodo fiat, sufficeret nobis dicere, non esse Physicam aut essentialem, quæ extra Divinam naturam attributa Deitatis propria effusa humana Naturæ Christi in se aut secundum se, essentialiter seu per essentiam formaliter, habitualiter aut subjectivè inhaerent.*

XII. Communicatio hæc non est restitutio aut redditio Idiomatum, sed nova datio & collatio. c. XXI. p. 135. b. & p. 144. a.

§ 1. Per *redditionem & restitutionem*, Communicationis huius modum describunt illi, qui argumento, à Datione in tempore facta, se tangi sentiunt, unde ipsam Dationem evertere malunt, quàm concedere, Christo secundum Carnem Idiomata divina fuisse data seu communicata. Ita enim rem hanc explicant, ut dicant Christo secundum Divinam Naturam non quidem collata fuisse primùm in tempore Idiomata ista, sed tamen

re-

restituta ei fuisse in *Exaltatione*, quæ in *Exinanitione* amisisse & quasi non habuisse vilis fuerat.

§. 2. Sed refutantur hi 1. ex ipsa scriptura, quæ (1.) in ipsa *Exinanitione* Christum etiam secundum *Carnem* omnia habuisse testatur, *Joh V. 17. XIII. 3. XVI. 15.* & (2.) expressè determinat naturam in Christo, secundum quam ei ista data esse dicantur *Joh. V. 27. Ephes. 1. 10. IV. 10. Ebr. II. 9.* 2. ex ipsa *Exinanitionis* naturâ & definitione. *Exinanitio* enim, quæ verba *Chemnitii* sunt notantissima pag. 144. a. non fuit absentia, privatio, carentia, amissio, despoliatio, depositio aut exutio attributorum *Divinitatis* in natura *Divina λόγος*, quasi illa tunc vel non habuerit, vel in se illa non usurpavit, ut *Divinitati* ei reddenda vel restituenda fuerint, sed dicitur se exinaniisse (*CHRISTUS*) quia *Majestatem* suam *Divinam* per assumptam *Carnem* tempore *humiliationis* non semper exeruerit, 3. ex *Consensu Ecclesie Orthodoxæ* perpetuo, quæ non nisi per *Dationem* exponit hunc *Communicationis* modum & ad solam naturam humanam, ceu subjectum cui in tempore ista facta sit, restringunt.

§. 3. Neque obstat, quòd *Veteres*, ex *Majestate* *Carni* *Communicatâ*, *Divinitatem* *Christi* contra *Arrianos* probaverint, & *dationem* hanc in tempore factâ per *declarationem* & *manifestationem* *Majestatis* ac *potentiæ* *divinæ* explicaverint. Ut enim quoad prius non ad *Dationem* ipsam ejusque modum, sed ad *nudam* *veram* *Deitatis* *existentiâ* in *Persona* *Christi*, respexerunt; ita quoad posterius non absolutè ita locuti sunt, sed semper ad *carnem* ipsam, etiam *declarationem* istam restrinxerunt, in qua, cum qua & per quam *Christus* ipsam *Majestatem* exeruerit. pag. 144. b. 145. a. & b. Videantur quæ supra ex c. II. *Membro I. Theor. 6. § 3* pag. 129. 130. in hanc rem dicta sunt.

XIII. *Hæc datio non est Verbalis tantum*
c. XXII. p. 143.

§. 1. Non *Athanasii* tempore tantum *Communicationem* hanc nonnulli ita interpretati sunt, ut, si v. g. *Caro* *Christi* dicitur *vivifica*, saltem id fiat modo quodam loquendi, *μόνον τὸ κοινοῦ*

ὄν ὄνομα ἔχων, uti apud *Albanas. Dial. V.* Phanatici loquuntur, sed etiam hodie non aliter *multi* explicant eam. Ita enim disputant. Soli Divinæ naturæ competunt Divina Idiomata Si autem quandoque fit, ut scriptura Communicationem eorum Carni & sanguini Christi tribuat, id non ideò facit, quòd verè ac realiter acceperit Caro & sanguis ea, sed tantùm, quòd caro & sanguis *unita sint Divinitati* & in ea subsistant, sicut *pes hominis* dicitur *intelligens, auris videns, oculus audiens*, eò quòd pars sit naturæ intelligentis &c.

§. 2. Sed hoc figmentum refutatur omnibus illis dictis, quæ in attributione Divinorum Idiomatum (1.) non *Personam tantùm* in genere, sed *Christum secundùm humanam Naturam assumptam*, & quidem *Carnem ac sanguinem* ejus disertè nominant, & (2.) de *Datione in tempore* facta loquuntur, uti *preced. Theor. V, §. 2.* allegata ista fuerunt. *Tota antiquitas, inquit Chemnitius pag. 144. acerrimè digladiatur, contra Arrianos, Eunomianos & alios, qui sententias scripturæ de datis seu donatis Christo in tempore ad divinam ejus naturam detorquebant.*

XIV. Neque tamen confusio est, quæ Conversionem aut exæquationem naturarum introducat c. XXII.

§. 5. Perpetuò *hostes Communicationis* veræ ac realis Idiomatum Carni Christi factæ, in ore habent & clamitant, *non posse fieri aliter* quàm ut *Confusio, conversio & exæquatio naturarum & essentialium ipsarum proprietatum* introducatur, si dicere quis velit, Christo secundùm Humanam Naturam seu assumptæ ejus Carni Communicata esse divina Idiomata.

§. 2. Respondet autem *Chemnitius*, esse prætextum, ejus beneficio *hostes veritatis divinitus revelatæ*, ea quæ scriptura Christo respectu humanæ naturæ vel secundùm humanam naturam tribuit, *vel negando ei detrahere, vel sinistra interpretatione aliò detorquere* velint. Esse enim (1.) *contra scripturam*, quæ apertè doceat, *Christo datam vitam vivificantem & potestatem faciendi judicium, quatenus Filius hominis est*, & nullius tamen
con-

confusionis exinde postulari debet. (2.) subesse *Fallaciam a*
Dicto secundum quid ad dictum simpliciter, & non sequi: Attri-
 buta Divinae naturae propria, verè & realiter Communicantur
 Carni Christi: Ergo Confunduntur cum humana natura ac
 exæquantur ipsius proprietatibus. *Vel* Attributa Divinae Na-
 turæ non communicantur Carni assumptæ per confusionem con-
 versionem aut exæquationem sive naturarum sive Idiomatum
 essentialium: Ergò nullo modo ei communicantur.

§. 3. Ut verò omni cavillationi adversæ partis ritè satisfiat,
 nunquam ex mente recedere debet, in mysterio hoc, unius na-
 turæ in Christo propria, uti alterius naturæ propria nunquam
 fiunt, ita & à nemine *Nostratum* unquam id fuisse assertum.
 Id quod non semel tantum *Chemnitius in libello suo de duabus*
Naturis in Christo inculcavit. *Vid supra cap. I. Theor. V. § 3. p. 119.*
 Semper enim distinguendum hic est, inter *veram ac realem Com-*
municationem Idiomatum & inter *Physicam ac essentialem.*
Priorem Scripturæ ductu credimus, docemus ac confitemur:
Posteriolem verò totis viribus negamus, refutamus ac detesta-
 mur, tanquam eam, quæ *cum differentia* naturarum & essentia-
 lium Idiomatum *sanctè credendâ & docendâ*, pugnet. In Schola
 Philosophica pueri Philosophorum norunt *Communicationem*
propriorum, quâ id, quod uni scilicet proprium est, alteri etiam
 communicatur, non esse uniusmodi. *Alia* enim est *κοινωνία*
κατὰ σύγχρισιν, quando rebus duabus confusis, illud quod al-
 terius rei proprium erat, pro subjecto accipit rem illam, quæ è
 confusis duabus vel pluribus illis composita est: *Alia* est *κοινω-*
νία κατὰ συνδύασιν, quâ id, quod communicatur, non multipli-
 catur ad diversa subjecta, sed id quod unius subjecti proprium
 est, communicatur cum altero *κατὰ συνδύασιν* id est quatenus
 copulatur cum altero; (uti *Aristoteles l. 2. de part. animal. c. 2.* ap-
 pellat & definit) Et quidem *non τῷ ὀνόματι duntaxat*, sicut in
 illis fit, ubi *Totum συνδεδασμένον est unum τῷ καθεαυτῷ* aut *τῇ συν-*
εχέει *Vnum per accidens*; sed *ὅπως & reverà*, ut in illis, ubi to-
 tum *συνδεδασμένον est vel ἑσώδες Vnum*, v. g. inter *materiam &*
formam, animam & corpus; vel *ὑποστατικόν Vnum*. Et hæc o-

na *Theologi* hinc in mente suâ habent. Nimirum non ita *Com-*
municata sunt *Humanæ Naturæ* in *Christo*, aut *Communicata*
 dicuntur à nobis, *divina attributa*, ut *Humana Natura* essentiali-
 ter secundum se per *Essentiam* εν εαυτῆ & κατ' εαυτὴν in se & fa-
 cundum se illa habeat *formaliter, subjectivè aut habitualiter* in-
 harentia, aut quòd *Divina natura* in *Christo* in *Vnionem* ac per
Vnionem sua operatione effecerit ac effuderit extra se in as-
 sumtam naturam *Idiomata* seu attributa similia, *paria & aqua-*
lia essentialibus attributis *Divinæ Naturæ*, quæ à *Divinitate* se-
 parata & distincta *humanitati* formaliter & secundum se ita in-
 hæreant, sicut *calor ab igne transfusus* inhæret *aqua calefactæ*: sed
 ut una est *Divinitas* in *Christo*, ita & *Vna Omnipotentia*, una
vita vivificans, quæ solius *Divinæ naturæ* propria & essentialis
 est ac manet.

§. 4. Et hanc *Exæquationem ac Confusionem in Certamine Nesto-*
riano ac Eutychiano olim *Patres, Justinus, Origenes, Theophilus, A-*
thanasius, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, Cyrillus à Chemnitio
p. 138. seqq. citati, refutarunt magno Zelo ac fervore, quos feliciter
 imitati semper sunt *Lutherus ac genuini ejus discipuli in Cer-*
tamine simili à Schyvenckfeldio moto, uti ex *Articulis Schmalcal-*
dicis, ad quos *Chemnitius* provocat *p. 139. b & ex Artic. IIX. For-*
Concordiæ est manifestum, ubi sonora voce cōfitemur & protesta-
 tur *Ecclesia nostra, his vocabulis (REALITER communicari, REA-*
LIS communicatio) nunquam ullam physicam Communicationem
vel essentialem transfusionem doceri, sed vocabula illa & phrases
verbali communicationi opponi &c.

§. 5. *Chemnitius p. 141.* refutat exæquationem hanc (1.) ex
 ipsa *Vnionis natura*. Semper enim repetenda est illa maxima
 in hoc mysterio: *Qualis est Vnio, talis etiam est Communicatio*
Idiomatum Jam *Vnio*, etiamsi sit realis & vera, tamen non est
Essentialis & Physica: Ergo nec *Communicatio* talis erit. Hoc
 argumentum *Chemnitius* urget *præprimis C. XXIII. pag. 25. a.*
 (2.) ex omnibus illis dictis, in quibus *Pater* dicitur *DEUS Christi*:
 in quibus *Christus* etiam in gloria, minor seu inferior
Patre dicitur; id quod (3.) ex *Augustino & aliis Patribus* ibi cita-
 tis

tis propterea factum esse dicit, ne quis putaret, Humanam Naturam conversam esse in Divinitatem. Unde *noster Liber Concordie Art. allegato* planè excludit illam phrasin: *Christus secundum Carnem est equalis Deo Patri.* Et cum *Theologi Tübingenses* in Ecclesiam introducere istam & non *græcè* quidem, sed tamen *εἰς τὴν*, Christum secundum Carnem Deo Patri æqualem dicere vellent, optimè moniti de eo ac solidissimis fundamentis repressi fuerunt à *Theologis Saxonis Superioribus* in *Apologia* sect. III. c. 8. p. 610. seqq. Vid. *Gerhard. in Exeg.* §. 269 p. 1455. *Schroder. contra Grabium de Eutycheismo* p. 362. seqq. in *Scept. Regali* l. III. c. 4. p. 442. seqq.

XV. Multò minus abolitio est, quæ Idiomata humane nature expellat ac destruat, c. XXII. p. 142. a.

§. 1. Hujusmodi *Abolitionem* aliquos finxisse refert *Sexta Synodus Generalis*, & etiam damnat eo nomine *Nestorium, Theodosium, Severum, Petrum quendam, hæreticos* p. 142. a. & b.

§. 2. *Orthodoxorum* sententia semper fuit, & etiam in Ecclesia; quæ *Librum Concordie pro Symbolico* agnoscit, sanctè tenetur, manere Humanam Naturam in Christo & retinere suas proprietates Essentiales, ac Christum, quando vult, juxta illas agere; sed tamen *præter & supra* manentes essentiales illas Humanitatis proprietates, *Divinam potentiam* Humanitati esse communicatam, quæ cum assumptâ Humana Natura & per eam, quæcunq; & quâocunq; vult, operetur.

§. 3. Id quod *Damasceus lib. III. c. 17.* bene explicavit, dum inquit: *Caro Domini locupletata est Divinis ἐπεχειοῦς Operationibus seu efficacitatibus propter hypostaticam Unionem non passa ἐκπύρωσιν excidentiam idiomatum naturalium, nec ἐκπέτρου excessit à propria sua natura nec à proprietatibus suis naturalibus.*

XVI. Sed est realis Communicatio, quæ Unioni Personali respondet, quâ Humana Natura assumpta in Christo in Unionem, & ratione Unionis Personalis, accepit majestatem Divinam & in-
finit.

finitam, ut in illa, cum illa, & per illā ὁ λόγος opere-
tur & agat. c. XXIII, p. 149. a. 150. b.

§. 1. Ipsa Vox seu terminus (Realis, Realiter) neminem of-
fendere potest, sed repeti debent, quæ Membr. IV. Theor. III. p. 218.
seqq. fuerunt exposita. Ut paucis omnia complectamur. Non
ideo à Theologis particula verè, realiter, reverà &c. ad Commu-
nicationem hanc accommodantur, ut Communicationis istius
modus interior ac specialis definiatur, sed partim ut Tropo Lom-
bardico, quò per φανερωσιν seu patefactionem eā explicat, occur-
ratur; partim, ut omnis fucus ac commentum de nudis vocibus, ex-
plodatur. Nulla autem vel confusio, vel abolitio sub hoc ter-
mino occultatur, uti ex seq. erit porro manifestū. Latè hoc osten-
dit Chemn. c. XXIII. p. 162. b. & 163. a. Liber Concordiæ art. IIX. p.
750. Vid. Gerbard. Exeg. §. 267. 268. p. 1452. seqq. Schroder. in Scept.
Regali. l. III. c. 1. p. 354. 355.

§. 2. Ut eutè rectè hoc intelligatur, sciendum est, Dationem seu
collationem Majestatis & infinitorum donorum spectari vel ratione
originis suæ, vel ratione termini sui. Ratione originis,
collatio ista fit ab omnibus tribus personis Deitatis & tri-
buitur Patri, Dan. VII. 13. 14. Matth. XI. 26. Job. I. II. 35. c. V. 27. Phil.
II. 9. Eph. 1. 29. Filio Job. X. 18, Ps. LXIIX. 9. Eph. 1. 20. IV. 8. Spiritui
S. Esa. XI. 4. c. LXI, 1. Ratione termini autem soli Filio compe-
tit collatio & datio hæc, unde & Communicatio propriè & strictè
sic dicta, ista dicitur. Nam Pater & Spiritus S. dant & confe-
runt hæc dona, non intra suam hypostasim, sed intra hypostasim
Filij, ac mediante Filii cum assumpta natura Vnionem: Filius autem
intra suam hypostasim ista confert, & uti solus est terminus Incar-
nationis ac assumpsit in Hypostasim suam Carnem, & sibi propri-
am fecit: ita etiā solo terminus dationis est & facit, ut propria Di-
vina, quæ ipsi, quæ DEO, naturaliter competunt, sint ipsi quæ
homini propter Vnionem Personalem communia, ac eandem
Carnem unxit Spiritus S. sui plenitudine ob Vnionem Persona-
lem. Vnde Communicare λόγος tributū idem est, quod facere, ut id
Naturæ à se in Persona Vnitatem assumpta; Et vocabula, Collatio
Datio

Datio, Communicatio semper præsupponunt ὑποκειμένης Communicatorem. Vid. Gerhard. in Exeges §. 203. p. 1360. seqq. Mentzer. contra Sadeel. p. 336. & in Anti-Martino p. 441.

XVII. Hanc Communicationem assumptæ Humanæ Naturæ factam, clarè & perspicuè probat ac ostendit Scriptura Sacra, tum in genere tum in specie. Chemnitius c. XXXIV. p. 16. b3. seqq.

XIIX. In genere Scriptura variis modis istud præstat.

§. I. Primum locum merito obtinet illustris ille textus omni exceptione major Col. II. 9. qui non tantum Unionem Personalem exprimit, sed etiam clarè ac perspicuè ostendit, conjunctam cum illa esse Communicationem Majestatis, humanæ Naturæ factam. Sic enim inde argumentari possumus:

Cui tota plenitudo Divinitatis realiter communicata est, ei etiam Majestas Divina realiter communicatur.

Sed Assumptæ humanæ Naturæ realiter tota plenitudo Divinitatis est communicata:

Ergo Assumptæ Humanæ Naturæ etiam realiter communicatur Majestas.

Majorem probat Chemn. p. 164. a. quia Tota plenitudo Divinitatis significat & ipsam Deitatem τὸ λόγος totam, plenam ac perfectam, & quicquid in ea est, vel quicquid illa intra se habet & ad eam pertinet; sicut plenitudinem terræ & maris scriptura etiam nominat; atque ita & totam plenam essentiam Deitatis Filii & cum ea omnia etiã attributa ejus intelligit Paulus, quando nominat omnem plenitudinem Deitatis. Minor est in textu, ubi dicitur, in Christo habitare omnem plenitudinem Divinitatis ὁμοιότης. Vocabulum ὁμοιότης limitativum est, ac determinat Subjectum inhabitationis, quod sit Christus in corpore seu assumptæ humanæ naturæ, sicut Athanasius Orat. IV. contra Arrianos, Damascenus lib. VI. c. 3. Augustin. Ep. LVII. Theodoretus, Paulus Emisenus vocem hanc exponunt. Ne verò quis existimet, omnem plenitudinem DEI, hoc est Divinitatem Dei cum majestate sua, sine qua ne cogitari quidè potest, habitare quidè in Christo, sed per nudam præsentiam & operationem, sicut in sanctis suis habitat Deus, addit Apostolus in contextu, nos in Christo secundum

D

dum

dum Carnem, per & propter plenitudinem hanc in eo inhabitantem, esse
 πρῶτον μέγας, & ipsum esse caput nostrum. Unde pro vera ac reali Com-
 municatione invictè ita colligimus:

Ex qua & per quam Inhabitationem (1.) credentes suam habent pleni-
 tudinem, (2.) Christus secundum Carnem Caput Ecclesie est ac (3.) om-
 nem principatum suam habet, illa non est nuda ac simplex sed Com-
 municationem veram ac realem importat.

Ex hac inhabitatione & per eam (1.) credentes suam habent pleni-
 tudinem, ac Christus (2.) inde secundum Carnem caput Ecclesie est
 & (3.) omnem principatum habet. Ergo hæc inhabitatio non est
 nuda & simplex, sed veram & realem Communicationem simul im-
 portat.

Vid. Chemn. c. XXIV. p. 164. seqq. Gerhard in Exeg. §. 149. seq. p. 1184.
 seqq. Mentzer T. VII. Cif. Disp. XI. tota pag. 147. seqq. Schröder. l. III. Sceptri
 Regalis, c. I. pag. 356. seqq. & c. II. pag. 385. Hutter. in Loc. Theol. fol. 168.
 seqq.

§ 2. Deinde ostendit hoc (2.) in omnis illis diebus, in quibus Dextera
 Virtutis ac gloria & majestas, Carni Christi attribuitur; ubi (1.) non crea-
 ta aliqua dextera, Majestas & gloria intelligitur, sed ipsius Patris Matt.
 XVI. 27. Luc. IX. 26. DEI AET. VII. 26. aeterna Job XVII. 5. Unigeniti à Pa-
 tre Job. I. 14. μορφή Θεῶν id est naturalis plenitudo Dei Phil. II. 6. & distin-
 cta est ab Angelorum gloria Matth. XIX. 52. & quidem (2.) prout Chri-
 sto secundum humanam Naturam ista competit, secundum quam potuit
 in tempore aliquid accipere & videri Luc. IX. 32. 2. Petr. I. 16. in forma
 Dei esse Phil. II. 6. accipere nomen supra omne nomen, ibid. v. 9.

§ 3. Quando verò ita gloriam suam ἐλόγῳ dedisse dicitur Huma-
 næ Naturæ, eo non contradicitur illi quòd Deus Esa. XLII. 8. de gloria
 sua alteri non danda, contestatur. Deus enim & Homo in Christo non
 sunt alter & alter sed Divina & Humana Natura in unâ Christi incarnati
 personam unitæ sunt. Neque tamen Humana Natura propterea æqua-
 lis facta est Divinæ Naturæ, cum modus habendi Majestatem hanc sem-
 per variet, & non idem sit, utut Objectum Communicatum Unum idemq;
 sit numero. Quæ Majestas enim per naturam, & essentialiter compe-
 tit λόγῳ, illam per Unionem Personalem habet Humana Natura. Hæc
 summa est omnium illorum, quæ prolixè explicat Chemn. p. 169. a.
 & b.

U b 170. a. U b. 171. a. U b. 172. a. U b. 173. a. U b. V. B. Hunn in L. de Persona Christi Tom. 1. Opp. fol. 216. Cautelæ loco, hoc addendum est, non confundere Chemnitium ipsam attributorum Communicationem cum Exaltatione, dum sessionis ad dexteram Dei in argumento hoc aliquoties meminit, eamque explicat, sed tantum ad Majestatem ipsam, prout illa possidetur ab Humana Naturâ, digitum intendere suum, quam postea deposita Exinanitione manifestò, plenariè & gloriosè per exaltationem exeruit, uti id ex ipsis verbis ejus manifestum est,

§. 4. Majestatem Divinam Carni Christi communicatâ esse, (3.) probat Scriptura in omnibus illis dictis, in quibus Christus unctus dicitur Spiritu S. Es. LXI. 1, 2. Luc. IV. 18. Es. XI. 1. Ps. XLV. 8. Job. III. 34. Act. X. 38. Ex quibus talis ἀποδείξις exsurgit:

Secundum quam Naturam Christus unctus est plenitudine Spiritus non ad mensuram, & quidem ideò, ut ex plenitudine ista omnes credentes acciperent gratiam abundantissimam & Spiritum Sanctum, secundum illam, infinitam Majestatem & Virtutem accepit.

Christus secundum carnem suam unctus est plenitudine Spiritus Sancti & quidem ideò, ut ex plenitudine ista omnes credentes acciperent gratiam pro gratia & Spiritum Sanctum:

E. Christus secundum Carnem suam accepit infinitam Majestatem & Virtutem. Chemn. pag. 173. b. 174. a. Gerhard. in Exeg. §. 210. p. 1380. seqq. Schroder. l. 1. Sceptiri Regal. c. 7. p. 88 seqq. Hutter. in Loc. Theol. p. 164 seqq.

§ 5. Quarto etiam hoc probat ex Officii Christi ratione ac conditione. Ostendit enim, CHRISTUM (1.) non secundum Vnam tantum Naturam, sed secundum utramq; istud exequi, & (2.) ad istud potentiam habere, secundum Divinam quidem Naturam, ab æterno; secundum Humanam verò Naturam per Unionem Personalem. unde (3.) longè alia ratione per Carnem suam atq; per sanctos, eum operari. Job. III, 27 seqq. Sancti enim sunt Organa separata ac seorsim subsistentia & magna habent quidem dona, sed ad mensuram: Humana autem CHRISTI Natura est organum proprium ac unicum, inseparabile, & subsistens in Persona τὸ ἄδυσ, ac inde Communionem personalem majestatis & potentiae divinæ & habet, & etiam ulurpat ad suas in officiis illis operationes, sicut ignis, per ferrum ignitum suas operationes exercet

& ferrum ignitum vim ignis per Unionem habet & usurpat, ut eâ cande-
at & urat. Præterea (4.) Christus *scripturâ duce, caput nostrum* est,
quod non modò cognatum & consubstantialiale membris suis esse oportet,
& omnem plenitudinem eorum, quæ ad vitam, sensum ac motum omni-
um membrorum necessaria sunt, in se habere, sed etiam *presentissimum*
corpori esse, & in istud vitam, sensum ac motum influere. Et (5) *Sacer-*
dos est, qui tentari, compati, ostendere vultum suum, debuit. Ex hisce
omnibus latè à Chemnitio p. 177. 178. a. & b. 179. & a. ex scriptura S. dedu-
ctis atque expositis, ita pro Majestate Divina carni Christi commu-
nicata argumentum formari potest:

Secundum quam naturam etiam Christus operatur, in regno gratiæ
& gloriæ, & est Rex ac Sacerdos noster, secundum illam habet Ma-
jestatem Divinam.

Christus secundum *humanam* etiam naturam operatur in regno *gratiæ*
& *gloriæ*, & est *Caput ac Sacerdos noster*.

E. Christus secundum *Humanam* etiam Naturam habet Majestatem
Divinam.

§. 6. Hæc Scripturæ Sacræ vestigia sequitur ac fideliter premit
Tota Orthodoxa Antiquitas, ad quam Chemnitius provocat, non ac si vel
paris auctoritatis cum argumentis præcedentibus eam facere, & aut fi-
dem nostram *in auctoritatem patrum* resolvere vellet, sed ut ostentaret
publicum testimonium innocentiae nostræ, & in mensa Solis exponeret,
nos non *nova paradoxa* gignere, nec *novas, monstrosas, peregrinas, aut scan-*
dalosas phrasas ac formas loquendi in Ecclesiam invehere, sed veteris ac
Orthodoxæ Ecclesiæ sententiam & linguam reverenter ac religiosè imi-
tari, uti in *l. de duabus Naturis Dn. Chemnitius* sapissimè hoc argumen-
tum interpretatur c. XIX. p. 120. b. c. XXII. p. 138. a. c. XXIII. p. 157. & 158. c.
XXIV. p. 163. b. c. XXV. p. 211. a. & c.

§. 7. Manifestum autem est, *Orthodoxam antiquitatem* non aliter
sensisse, imò nec aliis verbis usam fuisse in *mysterio Communicationis at-*
tributorum Divinorum Carni Christi factæ, atque istud in nostris Eccle-
siis *Liber Concordiæ explicet & eloquatur*. Nimirum (1.) quæ sunt & manet
Divinæ Naturæ Christi *propria* (2.) esse in tempore *donata & verè commu-*
nicata (3.) *Humana Naturæ* in Christo, non in se & extra Unionem cogi-
tatione abstractæ, sed in *ipsa hypostatica Unione* consideratæ (4.) non per
effusionem essentialem aut physicam & formalem inhaerentiam, Con-
ver-
sto

tionem, confusionem aut exæquationem, sed per *Oeconomiam Unionis* cum Divina Natura λόγος. Quin imò antiquitas orthodoxa non tantum vocabulis *Concretis* in hoc Genere utitur, *Christus, Filius Hominis, Homo*, sed etiam *vel particulas distinctivas* addit. *Christus secundum Humanam Naturam, Homo, quia homo, quatenus homo &c.* vel ipsam *Humanam Naturam* dilertè nominat & exprimit, & *Humanæ Naturæ Christi, vel Carni* ejus illa data fuisse, palàm eloquitur. Hoc ut antea sæpius, ita imprimis c. XXV. *Chemnitius* per omnium seculorum testimonia deducit & tanquam in tabella ostendit. Ex secundo seculo allegat *Justinum* p. 182. a. & b. Ex tertio seculo *Tertullianum* p. 183. a. *Originem* ibid. *Hippolytum* p. 187. b. *Cyprianum* p. 188. a. *Didymum Alexandrinum*, p. 188. b. Ex quarto, *Eusebium* p. 184. a. *Athanasium* ib. & 185. a & b. 186. a & b. *Eustathium* p. 187. a. *Amphilochium* ibid. *Hilarium* p. 188. a. *Gregor. Nyssenum* 188. b. 189. a. *Basilium* p. 189. b. 190. a. *Greg. Nazianz* p. 190. a. & b. *Epiphanium* p. 190. b. & 191. a. & b. 192. a. & b. *Ambrosium* p. 192. b. & 193. a. *Hieronymum* pag. 193. b. & 194. a. *Chrysostrum* p. 296. a. & b. 197. a. *Cyritum* p. 197. a. & b. 198. a. & b. 199. a. & b. 200. a. & b. *Paulum Emiffenum* p. 201. a. & b. Ex quinto seculo, *Eusebium* & *Nysenum* p. 188. b. *Augustin* p. 194. a. & b. 195. a. & b. *Theodor.* p. 202. a & b. *Leonem Romanum* p. 203. b. 204. a. & b. *Vigiliū* p. 205. *Sedulium* p. 208. a. Ex sexto seculo, *Primasium* p. 203. a. & b. *Cassiodorum* pag. 208. a. Ex septimo seculo, *Synodum sextam generalem* p. 250. a. & b. *Greg. Magn.* p. 208. b. Ex octavo seculo *Damascen* p. 205. b. 206. a. & b. 207. a. & b. Ex duodecimo seculo *Bernhard.* p. 208. b. Ex decimo quarto seculo *Nicephorum* p. 208. a. Adjicit tandem *Lutheri Testimonia* p. 207. b. seqq. quibus planum facit, eum de *Communicatione Majestatis*, ex Scriptura cum *Veteri Ecclesia* & sensisse & locutum esse. Conferatur *Testimoniorum Catalogus Formula Concordie* subnexus & *B. Hunnius in integro Tractatu de Consensu Antiquitatis in hoc Commun. genere* T. I. Opp. f. 218. seqq. ut & *Theol. Saxonici contra Staffortenses* à p. 271. ad 539. & *Württembergenses contra eosdem* à p. 349. ad 697. qui ostendunt, Testimonia hæc non mala fide citata, perversa, mutilata & ad falsum statum accommodata à nostratibus fuisse.

§. 8. Atque ita *Ecclesia Orthodoxa* ex Scriptura credidit, verè ac realiter & non verbaliter tantum Divina attributa fuisse communicata *carni Christi* in *Unione personali*. Non verò in τῷ ὄρι substitit, sed etiam ulterius progressa modum specialius determinavit per similitudines, quas, ut loquitur *Chemnit. c. XXIII. p. 149. a.* Deus in ipsa natura posuit, & ut p. 150. ostendit, ad quas Scriptura ipsa nos deducit. Nimirum ita modum hunc

D 3.

deter-

determinavit, ut respondere eum dicat *rationi ac modo*, quo *ferro ignito vis urendi & lucendi* communicatur, & quo *anima suas potentias communitat corpori*, item quò *primeva lux suam lucem corpori solari* communicavit, sicut toto c. XXIII. p. 147. b. & seqq. ex *Scriptura & Orthodoxa veritate* id ostendit, & supra c. IV. Membr. I Theor. V. seqq. p. 172. seqq. jamjam in compendio notavimus, ut repetere hîc ea opus non sit.

§. 9. Quæ hisce Testimoniis *Scripturæ Sacræ Orthodoxæ Antiquitatis* Consensu illustratis, opponere solent *Hofes* doctrinæ de *Communicatione Idiomatum*, tanti roboris non sunt, ut *pias mentes* in simplicitate sua movere aut turbare debeant ac possint.

§. 10. Urgent primò, se non posse id videre aut intelligere, & fieri *implicationem Contradictionis*, esse *Oppositum in adjecto*, quod ullâ ratione possit assumptæ *Humanæ Naturæ* attributa verè & realiter tribui absq; cōfusione & exæquatione naturarum earumque proprietatum. Sed Resp. Chemn. cap. XXIII. p. 130. a. Cum in *Unione ignis & ferri*, veram & realem *Communicationem proprietatum ignis*, absque *confusione & exæquatione fieri & videamus & sentiamus*, quâ conscientia pia mens coram Deo dicere auderet, in *summa & ineffabili illa hypostatica Divinæ & Humanæ Naturæ Unione in Christo*, illud absque *confusione & exæquatione fieri non posse*, cum *scripturam habeamus auctorem & totam antiquitatem testem*, Christo in tempore secundum assumptam *Naturam data esse talia, quæ non sunt creata dona aut finitæ qualitates, sed ipsius Divinæ Naturæ attributa*. Videantur, quæ c. XXII. p. 135. seqq. ab eodem dicta sunt.

§. 11. Deinde opponunt: Si ex *hypostatica Unione* oritur *Communicatio attributorum τὸ λόγῳ facta Humanæ Naturæ*, sequitur etiam *Patris & Spiritus S. attributa esse carni Christi* communicata. Resp. Chemnitius p. 159. sicut in *Unione Natura Divina non absolute, sed relate spectata*, & ut in *solius Filii hypostasi subsistit, assumptam Humanam Naturam*, ita etiam *essentialia Divinitatis attributa non prout absolute considerantur, sed ut essentia genite seu Filii attributa, sunt Communicata*. Confetatur quæ supra hanc rem prænotata fuerint.

§. 12. Argumentantur tertio; Cum *essentialia Idiomata Deitatis* idem sunt cum *Essentia Divina*, sequi ipsam *Humanam Naturam fieri Divinam Essentiam*. Respondet Chemnitius p. 160. nullam esse *rationem consequentiæ*, propterea, quòd non *essentialem ac physicam Communicationem Idiomatum Deitatis statuamus, sed personalem, seu talem, quæ ex dispensatione Unionis pendeat*.

§. 13.

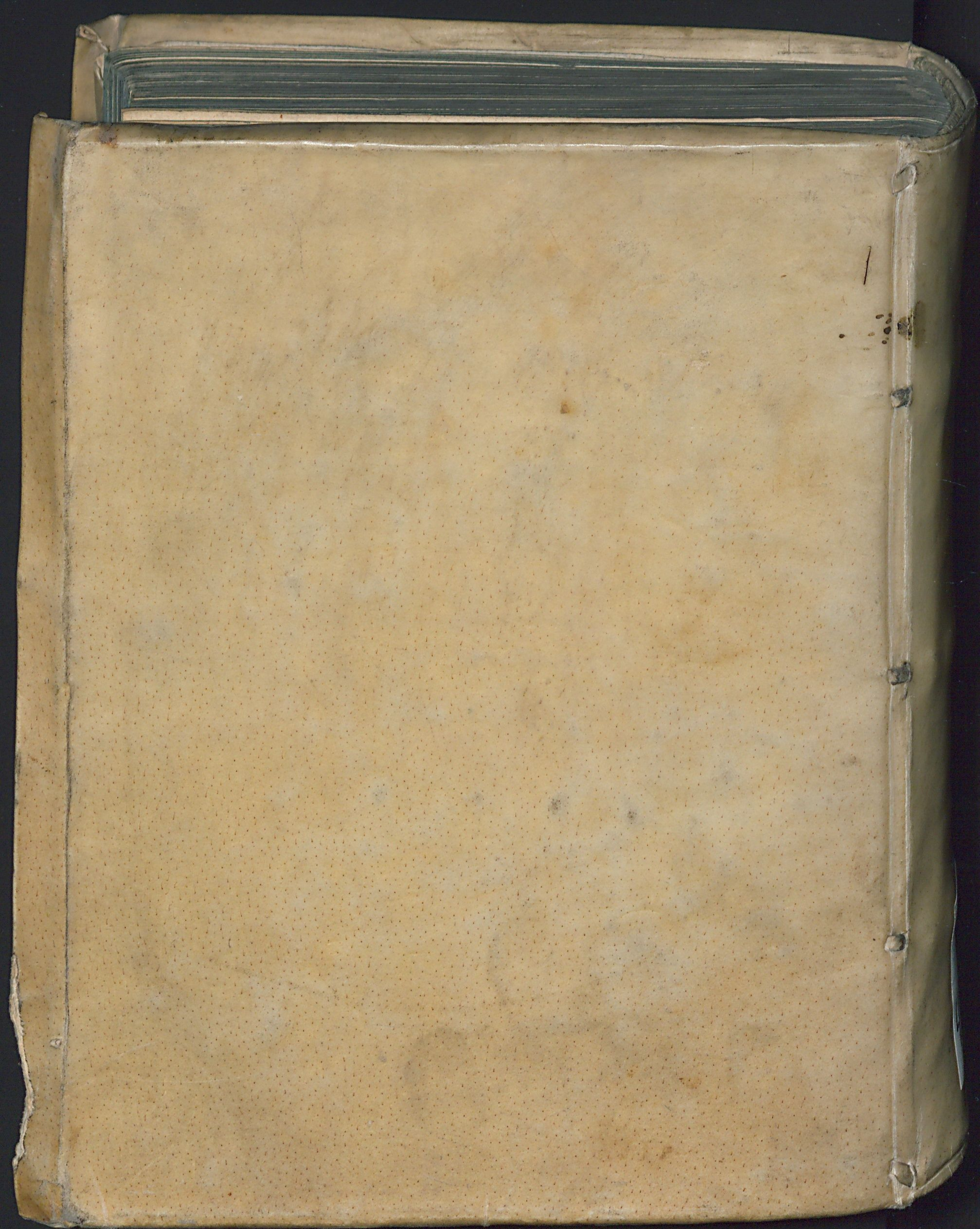
§. 13. Non hodie solum, sed etiam olim præ cæteris frequentarunt
Quarto & multum tribuerunt huic argumentationi: Si attributa Divi-
 na sunt communicata Carni Christi, cum sint idem cum essentia, & ita
quæ per se hæc dicitur, aut omnia erunt communicata, aut nulla. Sed
 non omnia sunt communicata, quia Caro Christi non est æterna, im-
 mensa, infinita &c. E. nulla. Respondet *Chemnitius* prolixè ad hoc argu-
 mentum p. 160. a. & b. & 161. a. & b. (1.) Intra terminos Divinae patefacio-
 nis in hac de Communicatione Majestatis disputatione, nosmet humili-
 ter continere debere, & quia Carnem Christi Scriptura non vocat æter-
 nam, infinitam, immensam, expressè autem testatur, Carni Christi datam
 Virtutem vivificandi &c. negandam esse Consequentiam. (2.) si tamen
 propius aliquando ad argutias dissolvendas accedendum sit, negandam
 esse Minorem ejusque probationem. Confunduntur attributa Divi-
 na, quæ, utut eadem sint cum essentiâ ipsa, cum inter sese, si absolute
 spectentur, tamen si relatè & ad extra considerantur, est differentia inter
 illa, quæ in Sinu Divinitatis manent, & quæ foras ad efficientiam progrediun-
 tur, non quidem in ipsa Communicatione, cum omnia sint communicata,
 sed in modo; Omnia communicata sût quoad possessionem, non verò quoad
 usurpationem & immediatam denominationem, hoc n. solis illis attributis
 competit, quæ foras progrediuntur, & ad extra se produnt. Hinc Ca-
 ro Christi, utut non sit æterna, immensa &c. nec habeat æternè Omnipoten-
 tiam, tamen habet æternam, immensam, infinitam, omnipotentiam, scienti-
 am &c. Quæ aliàs huic Communicationi ab adversa parte solent obverti,
 diligenter excusserunt *Hunnius contra Pezelium*, *Pappus in Aug. Confes* p.
 59. & seq. *Hutter. in Locis Theol. fol. 1606. seqq. in Form. Concord. p. 800 seqq.*
Gerhard. in Locis Tom. 1. §. 123. & in Oratione T. 1. annexa II. in Exeg. Loci de
Christo §. 247. seqq. Mentzerus in Scriptis contra Sadeelem & Martinium,
Schroderus in Scepto Regali Christi, in quo unicum hoc argumentum de
 Communicatione tertii Generis tractat contra Adversarium suum. *Grav-
 verus Art. III. A. C. p. 129. seq. &c.*

§. 14. *Daneus in Examine Chemnitii reprehendit in Chemnitio,*
 quòd c. XIX. p. 121 scripserit, ea quæ per Unionem Personalem Humanæ in
 Christo Naturæ communicata sunt, non tantùm præter & ultra, sed etiam
 contra naturales Humanæ naturæ conditiones esse. Inde concludit,
 talia à *Chemnitio* tribui Humanæ naturæ quæ illam ipsam destruant,
 cum

cum omne ἀντιφυσικὸν destruat naturam. Respondeo i. loquitur Chem-
 nitius de Humana Natura (i.) ut est illa *communis* aliis puris hominibus,
 non verò prout *singularis* est, & in Persona Filii Dei subsistit. Ut *contra*
naturam esse, ipsi non idem sit ac destruere naturam, sed *contra communis*
Natura ordinem esse. Ita Contranaturale est, quòd Christus secundum
 Carnem conceptus sit ex Spiritu S. & natus ex Maria Virgine, sed tamen
 hoc non naturam destruxit, sed potius sanctificavit eam. (2.) non *simplici-*
ter hoc ita dicit, sed καὶ τὸ secundum quid & prout, illis videtur
 esse, qui ex solis principiis naturalibus de ἀρχαῖσι Carni Christi com-
 municatis judicare, & æstimare volunt. Hanc & non aliam Chemnitij esse
 mentem oppidò manifestum est, quod unus textus ex multis satis osten-
 dit. Apud illos, inquit c. XXXII. p. 264b. & 265. a. qui solam humanam ra-
 tionem in consilium adhibent, & usitatum naturæ ordinem inspiciunt, ac as-
 sumt humanam naturam in Christo, tantum in terminis physicis, & juxta
 solas essentielles seu naturales proprietates considerant, aliquam speciem habet
 argumentum illud, quia veritas humanæ naturæ in Christo retinenda est, Ideò
 Christum, in & cum suo Corpore, seu per suum Corpus non facere aliquid, quod
 sit contra naturam. Sed ex Scriptura certum est, Deum sua Omnipotentia ta-
 lia multa & posse & facere in aliis Creaturis, quibus tantum generali presen-
 tiâ adest, ut scil. volente D^Eo, multa in illis fiant non tantum præter,
 verum etiam contra Legem & Ordinem naturæ, Substantiata-
 men Creaturarum nec mutata nec de-
 structa.

AB 42 $\frac{3}{i,9}$

VO 17

B.I.G.

Farbkarte #13

17

P. A.

NIS AD LOCOS

Chemnitii,

ATIO XVI.

uâ

NERE COM-

S IDIOMATUM

le

CARPZOVV SS. Theol.

blico & ad D. Thomæ

iafte ;

lente

Bisemwincel

vono.

s, Anni 1648.

itur.

IAE,

NGI COLLEGI

